

SCI-CONF.COM.UA

GLOBAL SCIENCE: PROSPECTS AND INNOVATIONS

**PROCEEDINGS OF VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
FEBRUARY 1-3, 2024**

**LIVERPOOL
2024**

GLOBAL SCIENCE: PROSPECTS AND INNOVATIONS

Proceedings of VI International Scientific and Practical Conference
Liverpool, United Kingdom
1-3 February 2024

Liverpool, United Kingdom

2024

UDC 001.1

The 6th International scientific and practical conference “Global science: prospects and innovations” (February 1-3, 2024) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2024. 555 p.

ISBN 978-92-9472-196-9

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Global science: prospects and innovations. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Liverpool, United Kingdom. 2024. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/vi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-global-science-prospects-and-innovations-1-3-02-2024-liverpul-velikobritaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: liverpool@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2024 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2024 Cognum Publishing House ®

©2024 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Карбівська У. М., Волощук М. Д., Димид В. М.* 12
ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІРСЬКИХ СХИЛОВИХ ЛУКІВ
КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ
2. *Карбівська У. М., Пронюк Т. В., Олексюк Ю. В.* 17
ВПЛИВ УДОБРЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ БАГАТОРІЧНИХ
ТРАВ В УМОВАХ ПЕРЕДКАРПАТТЯ
3. *Моргун В. В., Хоменко Л. О.* 22
ПЕРСПЕКТИВНІ СОРТИ-ІННОВАЦІЇ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ
ОЗИМОЇ ДЛЯ ЛІСОСТЕПУ, СТЕПУ ТА ПОЛІССЯ УКРАЇНИ

BIOLOGICAL SCIENCES

4. *Wang Nan, Motuziuk O., Nozdrenko O.* 26
THE THERAPEUTIC POTENTIAL OF C60 FULLERENE WATER
SOLUTION UNDER CONDITIONS OF ALCOHOLIC MYOPATHY
5. *Артем'єва О. Є., Величко Є. А.* 30
МІКРОЗЕЛЕНЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ВІТАМІНІВ

MEDICAL SCIENCES

6. *Abdumadjidov A., Khaydarova U., Fakhriddinova S.* 34
COVID-19 AND ITS IMPACT ON THE BODY IN THE ASPECT OF
PHYSIOLOGY
7. *Botsul O.* 42
INDICATORS OF PAIN AND SYMPTOMS WHEN USING
HYALURONIC ACID AND PHYSIOTHERAPEUTIC METHODS IN
PATIENTS WITH OSTEOARTHRITIS OF THE KNEE JOINT
8. *Беккер Є. С., Беккер О. В.* 47
ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ МРНК-ВАКЦИНИ У
ЛІКУВАННІ РАКУ ТА ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНІЙ ПРОФІЛАКТИЦІ
9. *Давиденко О. М., Чичерська М. В., Бруневич І. Г.* 51
АСПАТОГЕНЕЗ ВІРУСУ ГЕПАТИТУ В, АДАПТИВНА ІМУННА
ВІДПОВІДЬ. РОЛЬ КЛІТИННОГО ТА ГУМОРАЛЬНОГО
ІМУНІТЕТІВ

PHARMACEUTICAL SCIENCES

10. *Ковпак А., Maryam Taoufiki* 57
FEATURES OF MEDICINAL PLANTS FOR METABOLIC
SYNDROME AND DIABETES MELLITUS

CHEMICAL SCIENCES

11. *Багирзаде Гулу Ахмед оглы, Садыгова Альвина Искрабин кызы* 65
ПОЛУЧЕНИЕ И ПОДТВЕРЖДЕНИЕ СТРУКТУРЫ ФИЗИКО-ХИМИЧЕСКИМИ МЕТОДАМИ МОНОМЕРА – 2-ДИЭТИЛАМИНМЕТИЛ-1-(П-ВИНИЛФЕНИЛ)ЦИКЛОПРОПАНА

TECHNICAL SCIENCES

12. *Bielozorova Ya.* 75
JUSTIFICATION AND PHYSICAL MEANING OF THE OCCURRENCE OF SPEAKER CHARACTERISTIC SELF-SIMILAR STRUCTURES IN THE VOICE SIGNAL
13. *Cherednichenko O.* 80
VIRTUAL SHOPPING PERSONAL ASSISTANT: AGENT-ORIENTED APPROACH
14. *Nadareishvili M., Kurtanidze A., Abramishvili M., Petriasvili T.* 88
INFLUENCE OF SULPHUR VACANCIES ON THE PROPERTIES OF ZnS PHOTOCATALYSTS
15. *Pavlenko Ye.* 92
TECHNICAL CHANNELS OF INFORMATION LEAKAGES
16. *Морозов Д. С., Узун Д. Д.* 96
ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ КІБЕРБЕЗПЕКИ З ВИКОРИСТАННЯМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ
17. *Плехов О. О., Костікова М. В., Неронов С. М., Плехова Г. А.* 106
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАРЯДНИХ СТАНЦІЙ ЕЛЕКТРОМОБІЛІВ
18. *Положий Д. С., Орехов О. О.* 112
ХМАРНІ РІШЕННЯ, ЯК ОСНОВА ЗАХИСТУ ДАНИХ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ
19. *Сагун А. В., Хайдуров В. В., Бобков В. Б., Гусєв Б. С.* 116
СИСТЕМА АВТОМАТИЗОВАНОГО РОЗПІЗНАВАННЯ ОБ'ЄКТІВ НА БАЗІ НЕЙРОННОЇ МЕРЕЖІ
20. *Таценко О. В.* 124
БЕЗПЕКА РУХУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ В СИСТЕМІ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ
21. *Трачук Є. В., Швед М. П.* 130
МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ЯКОСТІ ГОМОГЕНІЗАЦІЇ ПРИ ЕКСТРУЗІЇ ПОЛІМЕРІВ

PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES

22. *Кондратенко П. О.* 134
МЕХАНІЗМ ЗРОСТАННЯ ГАЛАКТИК У ВСЕСВІТІ
23. *Музафарова С. А., Таишланова Д. М.* 143
ОПТИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА ШИРОКОЗОННОГО ТРИОКСИДА МОЛИБДЕНА MoO₃

ARCHITECTURE

24. **Alasgarov Ulfat Elkin** 149
DEVELOPMENT OF LIBERATED FROM OCCUPATION
TERRITORIES: EXAMPLES OF SETTLEMENT CONSTRUCTION
IN THE KARABAKH AND EAST ZANGEZUR ECONOMIC
REGIONS

ASTRONOMY

25. **Vidmachenko A. P.** 160
SPOTS AROUND THE POLAR REGIONS OF MARS AS
SEASONAL "MINI-VOLCANOES"

PEDAGOGICAL SCIENCES

26. **Nikitchenko L. A.** 170
METHODS OF CONDUCTING EXPERIMENTAL WORK IN
BIOLOGY TEACHING
27. **Андросенко А. О.** 174
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ
ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
28. **Бекниязов Б. С.** 178
ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ КАК СРЕДСТВО РАЗВИТИЯ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО УЧРЕЖДЕНИЯ
29. **Брода М. В.** 183
ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ДРАМАТИЗАЦІЇ У ВИВЧЕННІ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ
30. **Будяньська В. А., Мариківська Г. А.** 188
РОЛЬ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ У ФОРМУВАННІ
МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ СТАРШОКЛАСНИКІВ
31. **Гряник Д. О.** 199
ПЕДАГОГІЧНА СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ІНКЛЮЗИВНА
ОСВІТА»
32. **Іваницька О. С.** 204
АКСІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА МЕНТОРА
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ
33. **Івасів Н. С., Рубель Н. В., Оленюк О. В.** 207
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ “ЗАНУРЕННЯ” У ПРОЦЕСІ
ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
34. **Олексін Ю. П., Кочубей А. В., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С.** 213
ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У
ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ
35. **Онкович Е. В., Базильчук А., Пацкань Д.** 220
МЕДІАКОМПЕТЕНТНІСТЬ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ

РОЛЬ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Будянська Вікторія Анатоліївна,

к.пед.н., доцент

Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця

м. Харків, Україна

Мариківська Галина Анатоліївна,

к.пед.н., доцент

Харківський національний університет внутрішніх справ

м. Харків, Україна

Анотація. Мовна підготовка сучасного випускника передбачає вільне володіння ним усною й писемною мовою, уміння проводити різні види мовленнєвої діяльності, зрозуміло й адекватно виражати свої думки. Але треба визнати, що значна частина випускників не лише шкіл, а й закладів вищої освіти не володіє мовленнєвою культурою, зокрема не має достатнього словникового запасу, не вміє чітко й граматично правильно висловлювати думки, не спроможна увиразнювати мовлення стилістичними й риторичними фігурами. Це зумовлює нагальну потребу в удосконаленні системи мовної підготовки в різних типах освітніх закладів, пошуках дієвих педагогічних шляхів і засобів її розвитку.

Значний потенціал у цьому розрізі мають профорієнтаційні центри, що діють при багатьох закладах вищої освіти й за рахунок гнучкості й особистісної орієнтованості освітнього процесу потенційно здатні забезпечувати оптимальні умови для формування мовленнєвої культури кожного учня з урахуванням його навчальних досягнень і професійно-освітніх потреб.

Мета статті: довести доцільність формування мовленнєвої культури старшокласників у профорієнтаційних центрах закладів вищої освіти.

Серед різних освітніх закладів, що забезпечують позашкільну освіту для

старшокласників, особливе місце посідають саме заклади вищої освіти, які традиційно є передовими науковими й освітніми центрами, осередками високої моральності й духовної культури.

Однією з основних форм здійснення довузівської освіти є відповідні підготовчі (профорієнтаційні) центри, що функціонують у багатьох вітчизняних закладах вищої освіти. Як вважають фахівці, важливе місце вищевказаного центру в навчанні й вихованні учнів зумовлюється можливістю забезпечення профорієнтації й поступової адаптації учнівської молоді до освітнього процесу в закладі вищої освіти, активізації подальшого розвитку індивідуальних здібностей, професійно-освітніх інтересів та особистісних якостей кожного учня.

Ключові слова: мовленнєва культура, позашкільна освіта, профорієнтаційні центри.

Від мовленнєвої культури, володіння мовленнєвими вміннями і навичками значною мірою залежить успішність професійної діяльності майбутнього фахівця, який має вміти добре орієнтуватися в різноманітних комунікативних ситуаціях, обирати адекватні засоби, форми, прийоми спілкування, висловлювати власні погляди, налагоджувати продуктивні взаємини з колегами й партнерами. Відповідно, мовна підготовка сучасного випускника передбачає вільне володіння ним усною й писемною мовою, уміння проводити різні види мовленнєвої діяльності, зрозуміло й адекватно виражати свої думки. Але треба визнати, що значна частина випускників не лише шкіл, а й закладів вищої освіти не володіє мовленнєвою культурою, зокрема не має достатнього словникового запасу, не вміє чітко й граматично правильно висловлювати думки, не спроможна увиразнювати мовлення стилістичними й риторичними фігурами. Це зумовлює нагальну потребу в удосконаленні системи мовної підготовки в різних типах освітніх закладів, пошуках дієвих педагогічних шляхів і засобів її розвитку.

На основі аналізу наукових праць В. Александрової, М. Алексєєвої-Вовк,

Н. Бабич, О. Бай, Н. Веніг, С. Вербещук, О. Кирильчук та інших можна зробити висновок, що мовленнєва культура – це інтегративна особистісна якість, що відбиває спроможність людини здійснювати ефективну мовленнєву діяльність на основі врахування поставленої мети й наявної мовленнєвої ситуації, а також норм літературної мови.

Значний потенціал у цьому розрізі мають профорієнтаційні центри, що діють при багатьох закладах вищої освіти й за рахунок гнучкості й особистісної орієнтованості освітнього процесу потенційно здатні забезпечувати оптимальні умови для формування мовленнєвої культури кожного учня з урахуванням його навчальних досягнень і професійно-освітніх потреб. Проте на практиці діяльність викладачів профорієнтаційних центрів щодо формування мовленнєвої культури слухачів часто має епізодичний та нескоординований характер.

Мета статті: довести доцільність формування мовленнєвої культури старшокласників у профорієнтаційних центрах закладів вищої освіти.

Окремі питання підвищення ефективності освітнього процесу в профорієнтаційних (підготовчих) центрах закладів вищої освіти було висвітлено в наукових працях таких учених, як О. Биковська, І. Бичкова, В. Курильченко, В. Федяєва та інших. Разом із тим проблема формування мовленнєвої культури учнів старшої школи в системі позашкільної освіти залишається малодослідженою.

Актуальність і доцільність осмислення цієї проблеми посилюється необхідністю усунення таких *суперечностей*: між усе більш високими вимогами сучасного суспільства до сформованості мовленнєвої культури випускників шкіл і недостатньою оцінкою значущості формування цієї культури в старшокласників педагогами, які працюють у системі шкільної та позашкільної освіти; між значними виховними можливостями закладів вищої освіти у сфері розвитку мовленнєвої культури майбутніх абітурієнтів і слабким використанням цих можливостей у практичній роботі закладів вищої освіти; між потребою викладачів у створенні ефективного науково-методичного

забезпечення формування мовленнєвої культури старшокласників у профорієнтаційних центрах закладів вищої освіти й недостатньою розробленістю наукових засад підготовки й упровадження подібного методичного інструментарію в педагогічній науці.

Отже, актуальність порушеної проблеми, її недостатня теоретична розробленість, а також нагальна необхідність у подоланні виявлених суперечностей зумовили вибір теми дослідження: «Роль профорієнтаційних центрів у формуванні мовленнєвої культури старшокласників».

Ураховуючи високу значущість мовленнєвої культури в житті сучасної людини, зазначимо, що її формування в старшокласників є важливим завданням не тільки для школи, а й для системи позашкільної освіти. Як відзначають фахівці, позашкільна освіта становить «складову системи безперервної освіти, цілеспрямований процес і результат навчання, виховання, розвитку й соціалізації особистості у вільний час у позашкільних навчальних закладах та інших соціальних інституціях» [8].

У Законі України «Про позашкільну освіту» також наголошується, що її реалізація передбачає вирішення багатьох різних завдань, зокрема таких: виховання молоді як гідних громадян України; виховання в школярів поваги до Конституції України, прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії; вільний розвиток учня як особистості, формування його соціально-громадського досвіду; виховання у школярів патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей українського народу, а також інших націй і народів; створення умов для творчого, інтелектуального, духовного й фізичного розвитку кожної особистості; задоволення освітньо-культурних потреб учнів, які не забезпечуються іншими закладами освіти [8].

В освітніх документах, що регламентують функціонування системи позашкільної освіти, визначено також принципи реалізації освітнього процесу в межах цієї системи. Головними з них є такі: принцип *гуманізації* (проявляється в гуманному ставленні до кожного учня, у визнанні пріоритету завдань його

творчої самореалізації як особистості, у формуванні людяності, доброзичливості, милосердя); принцип *єдності загальнолюдських і національних цінностей* (забезпечує відображення в змісті освітнього процесу органічного зв'язку української національної культури з іншими культурами народів світу, усвідомлення школярами пріоритетності загальнолюдських цінностей над груповими, клановими та класовими; визначає позашкільну освіту та виховання як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні); принцип *демократизації* (передбачає автономію позашкільних закладів освіти різних типів та форм власності, інших центрів позашкільної освіти та виховання у вирішенні основних питань змісту їх діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників педагогічної діяльності); принцип *науковості й системності* (полягає в забезпеченні оптимальних умов для розширення й поглиблення засобами освіти важливих для кожного суб'єкта навчання наявних закономірностей, обґрунтованих понять і способів практичних дій у їхній майбутній трудовій діяльності, а також у реалізації інтегруючої функції процесів навчання й виховання в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти); принцип *безперервності, наступності й інтегративності* (забезпечує єдність всіх ланок освіти України, об'єднання зусиль педагогів позашкільних та інших освітніх закладів, різних дитячих та юнацьких організацій; цілісність і наступність позашкільної освіти й виховання, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу; набуття освіти впродовж усього трудового життя); принцип *багатоукладності й варіативності* (створює можливість широкого вибору змісту, форм і засобів освіти та виховання у вільний від навчання час, альтернативність у задоволенні духовних запитів особистості, її пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, диференціації та індивідуалізації освітнього процесу); принцип *добровільності й доступності* (передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб особистості у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до

активної професійної та громадської діяльності); принцип *самостійності й активності* особистості (полягає у створенні сприятливої психологічної атмосфери, що забезпечує виявлення, розвиток і реалізацію учнями пізнавальної самостійності, творчої активності, прояв обдарованості й таланту в освітній діяльності); принцип *гармонізації родинної й суспільної освіти та виховання* (передбачає створення сприятливих умов для забезпечення добровільного партнерства та корисної співпраці суб'єктів навчання, їх родин, держави як рівноправних суб'єктів освітнього процесу в позашкільних закладах); принцип *практичної спрямованості позашкільної освіти та виховання* (спрямований на набуття учнями певних допрофесійних умінь і навичок, їх розширення та розвиток, а також упровадження в життя за умов інтеграції з наукою й виробництвом, розвиток в учнів орієнтації на трудову діяльність у ринкових умовах) [9].

Як підкреслює О. Биковська, важливими особливостями й водночас перевагами позашкільної освіти є те, що вона характеризується добровільною участю особистості в освітньому процесі, відсутністю жорстких регламентацій у педагогічній взаємодії, вільним вибором занять та виховних заходів, диференціацією за інтересами до конкретної галузі науки, культури, техніки чи технологій, проведенням профорієнтаційної роботи, постановкою перед кожним суб'єктом реально досяжних завдань, різноманітністю видів діяльності та сфер спілкування, що сприяє набуттю досвіду соціальних відносин, нестандартним підходом до оцінювання результатів діяльності учнів [5, с. 14-15].

У науковій літературі визначено також такі основні функції додаткової освіти: 1) *навчальна (освітня)* (забезпечує засвоєння учнями нових знань та вмінь за додатковими навчальними програмами); 2) *виховна* (передбачає збагачення й розширення культурного середовища школярів, здійснення їхнього гуманного виховання, формування в них моральних та важливих особистісних якостей); 3) *креативна* (пов'язана з розвитком індивідуальних творчих інтересів особистості); 4) *компенсаційна* (вимагає опанування учнями

нових напрямів діяльності, які доповнюють зміст шкільної освіти та активізують розвиток відповідної пізнавальної й соціальної мотивації); 5) *рекреаційна* (забезпечує організацію змістовного дозвілля як царини відновлення психофізичних сил особистості); 6) *профорієнтаційна* (сприяє професійному самовизначенню молодих людей, активізує формування в них стійкого інтересу до різних видів діяльності) [10; 12].

Серед різних освітніх закладів, що забезпечують позашкільну освіту для старшокласників, особливе місце посідають заклади вищої освіти, які традиційно є передовими науковими й освітніми центрами, осередками високої моральності й духовної культури. Визначаючи можливості закладів вищої освіти щодо навчання й виховання старшокласників, А. Головченко й О. Літвін зазначають, що майбутні абітурієнти на етапі навчання в старшій школі мають не тільки успішно завершити процес здобуття загальної середньої освіти, а й адаптуватися до навчання в умовах вищої школи, бути готовими успішно опановувати спеціальні навчальні дисципліни закладів вищої освіти та встигати змінюватися відповідно до постійно зростаючих вимог сьогодення. У такій ситуації заклади вищої освіти мають забезпечувати цілеспрямовану інтеграцію педагогічних технологій середньої та вищої школи, організацію адаптивної освіти, розвиток відповідної соціальної й пізнавальної мотивації школярів, створювати оптимальні умови для здійснення безперервної освіти протягом усього життя людини, удосконалення її соціально значущих якостей. Це робить доцільною організацію в закладах вищої освіти ефективної довузівської освіти для старшокласників [7, с. 25].

Як відзначається в науковій літературі, довузівська освіта становить процес і результат розвитку здібностей старшокласників, формування в них соціально необхідних особистісних якостей, оволодіння знаннями, уміннями, навичками, набуття досвіду діяльності, достатніх для освоєння освітніх програм вищої освіти, професійної орієнтації та самовизначення учнів. Науковці також підкреслюють, що довузівська освіта є більш широкою педагогічною категорією, ніж довузівське навчання, адже освіта містить не тільки оволодіння

старшокласниками системою знань, умінь та навичок, а й формування на цій основі світогляду, соціально значущих особистісних якостей та властивостей, розвиток творчих сил і здібностей учнівської молоді [15, с. 9].

Як цілком справедливо підкреслює Д. Медведєва, у сучасних умовах правильно організована довузівська освіта дає змогу реалізовувати не тільки традиційну для неї функцію підвищення освітнього рівня старшокласників, а й низку важливих соціально-конструюючих функцій, а саме таких:

1. Забезпечення доступності подальшої професійної освіти для абітурієнтів, підвищення соціальної мобільності. Дійсно, довузівська підготовка за посильну для більшості сімей платню дає змогу представникам різних категорій абітурієнтів (у тому числі соціально-вразливих категорій: учням сільських шкіл, обдарованим школярам з малозабезпечених сімей та іншим) підвищити свій рівень знань, ліквідувати прогалини в освіті, а як наслідок – успішно скласти зовнішнє незалежне оцінювання та вступити до бажаного вишу.

2. Соціально-безконфліктне подолання бар'єру «школа–виш». За результатами досліджень, більшість випускників відчують дистресовий стан перед складанням зовнішнього незалежного оцінювання. Крім того, значна кількість майбутніх абітурієнтів психологічно не готова до подолання адаптаційного бар'єру «школа – виш».

3. Соціалізація молоді. Довузівська освіта розширює коло спілкування учнів, сприяючи накопиченню ними важливого досвіду комунікативної взаємодії з іншими людьми й мотивуючи їх до подальшого навчання [11, с. 15-16].

Як відзначають науковці О. Биковська, І. Бичкова, Ю. Гришина, Г. Пустовіт, О. Резунова, В. Федяєва, перехід на багаторівневу систему освіти, декларування й реалізація принципу безперервності як провідної ідеї організації процесу освіти в умовах інформаційного суспільства вимагає збереження й розвитку наступності на всіх етапах навчання. Це актуалізує проблему забезпечення якості довузівської освіти як проміжного етапу між

загальною середньою й вищою освітою. Тому в сучасних умовах декларується перехід позашкільної освіти на якісно новий рівень якості, що зумовлює потребу в переосмисленні ролі й місця цієї освіти в загальній освітній системі країни, розширенні її соціальних функцій, у тому числі виховання особистості, її професійного самовизначення та творчої самореалізації [1-5; 13; 14; 16].

У процесі вивчення наукової літератури встановлено, що однією з основних форм здійснення довузівської освіти є відповідні підготовчі (профорієнтаційні) центри, що функціонують у багатьох вітчизняних закладах вищої освіти. Як уважають фахівці, важливе місце вищевказаного центру в навчанні й вихованні учнів зумовлюється можливістю «не тільки більш повного використання його потужного наукового, освітнього та виховного потенціалу, а й забезпечення профорієнтації й поступової адаптації учнівської молоді до навчально-виховного процесу у вищій школі» [15, с. 8], активізації подальшого розвитку індивідуальних здібностей, професійно-освітніх інтересів та особистісних якостей кожного учня.

За Е. Фатєєвою, специфіку функціонування профорієнтаційного центру закладу вищої освіти визначають дві групи умов: *зовнішні*: соціальне замовлення на підготовку висококваліфікованих фахівців з урахуванням динамічних змін, потреб у спеціалістах на регіональному ринку праці; індивідуальних освітньо-професійних потреб старшокласників; *внутрішні*: організаційно-педагогічні (зміст ліцензії та статуту, організація освітнього процесу, рівень кваліфікації викладацького складу, правила прийому старшокласників до центру довузівської підготовки, перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка майбутніх абітурієнтів до вступу в заклади вищої освіти, науково-методичне забезпечення освітнього процесу); культурологічні (корпоративна культура); матеріальні (матеріально-технічна база закладу вищої освіти); часові темпоритмічні (регламент роботи, обсяг тижневого навантаження слухачів і викладачів, термін навчання) [15, с. 10].

На основі узагальнення викладених вище ідей різних науковців зроблено висновок про те, що завдання формування мовленнєвої культури учнів старшої

школи повністю узгоджене з провідними завданнями, які постають перед системою довузівської освіти загалом та довузівськими центрами українських закладів вищої освіти зокрема.

Перспективи подальших наукових розвідок. Визначити та обґрунтувати шляхи вдосконалення мовленнєвої культури майбутніх абітурієнтів у профорієнтаційних центрах закладів вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Биковська О. В. Виховна діяльність в позашкільних навчальних закладах. *Наукові записки НПУ ім. М. П. Драгоманова* : зб. наук. ст. Серія «Пед. науки». Київ : НПУ, 2003. Вип. LII (52). С. 17–22.
2. Биковська О. В. Деякі аспекти модернізації позашкільної освіти. *Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і пошуки* : зб. наук. пр. – Київ ; Запоріжжя: ЗДУ, 2003. Вип. 26. С. 124–127.
3. Биковська О. В. Місце позашкільної освіти в системі безперервної освіти. *Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і пошуки*: зб. наук. пр. Київ ; Запоріжжя : ЗДУ, 2002. Вип. 23. С. 131–133.
4. Биковська О. В. Основні напрями виховання учнів в позашкільних навчальних закладах. *Наукові записки НПУ ім. М. П. Драгоманова* : зб. наук. ст. Київ : НПУ, 2004. Вип. LV (55). С. 28–38.
5. Биковська О. В. Теоретико-методичні основи позашкільної освіти в Україні : автореф. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Київ, 2008. 42 с.
6. Биковська О. В. Теоретико-методичні основи позашкільної освіти в Україні : монографія. Київ : ІВЦ АЛКОН, 2006. 356 с.
7. Головченко А. С. Довузівська освіта : проблеми інтеграції педагогічних технологій та адаптації молоді . *Філософія. Психологія. Педагогіка* : збірник наук. праць. Київ : Політехніка, 2005. С. 25–30.
8. Закон України «Про позашкільну освіту». Збірник документів з організації позашкільної освіти. Київ, 2002. С. 21–42.
9. Концепція позашкільної освіти й виховання (від 25 грудня 1996 р.) //

Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. 1996. № 7. С. 22–32.

10. Курільченко В. В. Формування інтелектуальної культури учнів підліткового віку в центрі довузівської освіти класичного університету : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07. Харків, 2016. 215 с.

11. Медведєва О. Р. Формування творчих умінь студентів у позааудиторній виховній роботі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2006. 266 с.

12. Перехейда О. М. Додаткова освіта – фактор розвитку інтелектуального та творчого потенціалу особистості гімназиста. *Виховна робота в школі*. 2013. № 5. С. 2–30.

13. Пустовіт Г. П. Позашкільна освіта і виховання в контексті основних напрямів реформування освіти в Україні. *Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах*. 2011. № 1. С. 293 – 296.

14. Резунова О. С. Довузівська підготовка – невід’ємна складова аграрної політики в Україні. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України : зб. наук. праць. Київ : НУБПУ, 2010. Вип. 155. Ч. 2. С. 260–266.

15. Фатєєва Е. М. Організаційно-педагогічні засади управління центром довузівської підготовки вищого навчального закладу : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Київ, 2005. 21 с.

16. Фєдєєва В. Л. Довузівська підготовка абітурієнтів у системі неперервної педагогічної освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Київ, 1996. 25 с.